

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Incitamenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.III. Conclusiones inde deducendæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55553)

§. III.

Conclusiones inde deducendæ.

Cœlitum gaudia, prout ex hæctenus dictis intelleximus, sunt incomprehensa & infinita; sunt æterna & certa. Electorum *beatitas* ob suam plenitudinem est perfecta. Paradisi *æternitas* ob suam certitudinem est consummata. Verbô: *merces sanctorum* (Bernardi oraculum est) *tam magna est, quòd non potest mensurari: tam copiosa, quòd non potest finire: tam pretiosa, quòd non potest estimari.* (a)

Jam autem ex his quid concludimus? Ergo (infert Hieronymus) *nullus labor durus, nullum tempus longum videri debet, quo præmium perenne acquiritur.* (b) Et meritò; cum enim Beatorum gloria tum ob felicitatis suæ satietatem, tum ob exploratam ejus perpetuitatem inexplicabilis sit; ergo 1. nihil non fugiendum: 2. nihil non agendum: 3. nihil non patiendum est,

ut

(a) Lib. de considerat. (b) in Epist.

ut tam gloriosa forte potiamur. Tres has conclusiones nonnihil attentius præfenti paragrapho expendemus.

I. Justorum in cœlis deliciae sunt infinitæ, sunt æternæ. Ergo nihil ^{I.} *fugiendum* est, ut iis beemur; id ^{est, quod} quod abducit à cœlo; quamvis id ma- ^{cunq̄ue} *abducit à* nu & pede utilius, oculo & vita charius foret. Ita expressis verbis divinus Legislator juber, dicens: *si manus tua vel pes tuus scandalizat te, tibi que lapsus illicium est, abscide eum, & projice abs te. Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum, & projice abs te; bonum tibi est, cum uno oculo debilem vel claudum in vitam intrare, quam duos oculos, duas manus, vel duos pedes habentem, mitti in gehennam ignis.* (c)
Hæc novæ legis Auctor Christus.

Et nihilominus (vah protervam hominum cæcitatem!) & nihilominus invenire est mortalium innumeros, qui licet hoc credant, tamen impa-

A a 4

vidi

(c) Matth. 18. v. 8.

vidi peccant; qui pro vili lucro infinita, pro momentanea voluptate æterna, pro dubio honore certa Electorum gaudia infami nundinatione vendunt, ac alienant; qui beatas sedes illas tam parum ac haram curant; itaque vivunt, ac si illa immortalitatis regio non nisi pro brutis creata foret.

O Christiane! sensus, quæso, collige, ac divino lumini mentem pande! en! peccatum lethale te jure ad cœlum privat; hæc credis, & tamen delinquis. quæ hæc fides? O Religiose? illa venialis noxa te sensim ad mortiferam perducet, & sic à Cœlitum societate abducat; hæc vides, nec tamen caves. quæ hæc religio? O mundane! hæc familiaritas, hic vitæ status, hoc officium tibi salutis impedimentum, ruinæ occasio, perditionis initium sunt; hæc scis, nec tamen fugis. quæ hæc prudentia? O *inveterate dierum malorum!* (d) hæc prava consuetudo te gloriæ stola exutum,

sty-

(d) Dan. 13. v. 52,

stygiis ignibus certo certius mancipabit; hoc ipse tu clarè provides, nec tamen emendas. quæ hæc stupiditas? Heu! miser! dehiscit jam tellus, tonat cœlum, hiat tartarus; & tu ad orci marginem securus ludis. Imminens tibi vindex Justitiæ romphæa jam inopinæ mortis fatalem intentat ictum, & tu animæ prodigus dormitans stertis; hisque tonitruis adeò non excitaris, ut potiùs ferali veterno profundius indormias; & tamen æternam tu quietem speras. Vah! impiam spem, *cujus consummatio in combustionem!* (e)

At oppones tu mihi, grave nimis ac difficile tibi accidere, illud vitium corrigere, istam occasionem fugere, hanc consuetudinem deponere. At peto à te ego, ut stelliferum illud palatium intuearis, ut illam sempiternæ beatitudinis infinitudinem consideres, & parati tibi solii excelsitatem perpendas. Age, an ejusmodi aspectus piaque meditatio minùs efficere in te Christiano

A a 5

pos-

(e) Hebræ. 6. v. 8.

possit, ac olim ea in juvene Machabæo valuit?

Dum enim Rex Antiochus natu minimum ex illa heroum stirpe ingentibus tum promissis, tum minis ad deferendas leges paternas hortaretur, mater ob teneram filii ætatem de ejus firmitate sollicita eundem in vera fide non nisi spe cœlestis patriæ confirmavit, his illum verbis alloquendo: *peto, nate! ut aspicias ad cœlum.* (f) En! hîc in altis te laureatus exspectat fratrum chorus; his brevi sociatus, beata pariter vives forte; ibi *momentaneum & leve tribulationis æternum gloriæ pondus* consequetur. (g) Id unum proin à te peto, nate! ut cœlum aspicias, ut cœlum cogites, ut illius felicitatem memoriam mente revolvas. Dictum, factum: aspexit, cogitavit, revolvit. & en! generosa voce insultans tyranno, ejusque tormenta deridens, fratrum vestigia secutus, *animam & corpus*
tra-

(f) 2. Mach. 7. v. 28. (g) 2. Cor. 4. v. 17.

tradidit pro patris legibus crucian-
dum. (h)

Quod Machabæa hæc suo filio,
idem cuilibet nostrum Deipara Virgo
cœlesti è throno inclamat: *peto nate, ut
aspicias ad cælum.* Quando alastor
stygius tentationum exercitu in te ir-
ruit; quando subdola caro suis blan-
ditiis tibi pedicas struit, aut magico
mundus sibilo te incantare contendit;
mox radiantes siderum orbes contem-
plare: promissam victori lauream in-
tuere: uni lanci impone delicias ple-
nitudine inexhaustas, duratione peren-
nes; alteri verò impone illam volup-
tatem, illud commodum, illumque
honorem, quem ex hoc peccato, ex
illa appetentia aut prava motione per-
cipere cupis, affectasque; quidve al-
teri præponderet, æquabili statera fe-
dulò expende. Ad tuamet rationis
tribunal jam appello: ipse tu judica,
an, non dicam, Christiani, sed vel
hominis sit, gaudia infinita & æterna
cum modica delectatione, eaque tran-
sito-

(h) 2. Mach. 7. v. 39.

fitoria commutare? . . . . Hic gres-
sum fige; quamque olim sententiam
sub mortem iudex anima fit latura,
providus expende.

Et profectò si illa primi gradus
amentia fuit, qua Rex Symmachus
integrum regnum pro haustu frigidae,
& Esauus fratri Jacobo *pro lentis edulio
primogenita vendidit*; (i) quanta ergo
insania non erit, incomprehensam ac
interminatam paradisi gloriam pro le-
vi oblectamento, pro modico lucello,
pro honoris nihilo dilapidare, sper-
nere, & abdicare? & quidem abdicare
sine animi ægritudine, aut pedissequo
facti moerore.

Symmachus & Esau rei solùm ter-
renæ ac temporariæ jacturam subie-
runt; & tamen mox post patratum à
se facinus prior amarissimè flevit; alter
verò *consternatus irrugit clamore magno.*
(1) Et Christianus (ah lugete custo-
des Angeli!) Christianus, postquam
propter pugillum hordei, & fragmen pa-
nis,

(i) Gen. 25. v. 33. (1) Gen. 27. v. 34.

nis, (m) vesana temeritate sese exiit jure ad integram summæ beatitatis infinitudinem, is prono in jocos ore atque ad saltum pede futurorum improvidus *abit*, *rem parvi pendens*. (n) O stolide nundinator! si servus tuus ingentis pretii gemmam pro vili vitro commutaret, sæva irarum procellâ in eundem detonares. interim tu cœlum pro cœno vendis, & rides!

At jam iterum confitebor, ais: damnum irreparabile haud est: per pœnitentiam recuperari amissum potest. Verùm mi bone, quis de gratia te, nec non de tempore seriò pœnitendi securum reddidit? Per gravem noxam jus omne ad paradisum perdi, res certa est; num autem animum sincero dolore sis expiaturus, dubium omnino ac valde lubricum est. Jam verò ànne prudentis est, incerto casui beatam æternitatem exponere?

Sed ponamus, benignum Numen
tempus tibi & gratiam ad resipiscen-
dum

(m) Ezech, 13, v. 19. (n) Gen, 25, v. 33.

dum gratuito affectu largiturum; quo
 coelesti oraculo compertum habes, te
 utroque hoc dono rite usurum? In-
 numeris jam tempus & gratia ad pœ-
 nitendum negata est; innumeri etiamsi
 tempus & gratiam habuerint, tamen
 utroque abusi, sceleribus immortui
 sunt. quod innumeris contigit, cur
 non etiam tibi evenire queat?

Ah! infelix! potes in peccato mo-
 ri. ita est ô prævaricator! audi, & to-
 tis artubus contremisce! potes in pec-
 cato mori. id autem justo DEI judi-
 cio si fiat, actum est de anima, actum
 de coelesti patria, & quidem jactura
 irreparabili. Hæc credis, nec tamen
 mentem lethali piaculo fœdare hor-
 res? O insane! non auderes aureo-
 rum decadem adedò incertæ forti com-
 mittere; & audes cœlum? & hoc au-
 det (stupete cœlites!) non solùm Tur-
 ca aliquis, Brasilus, aut Scythia; sed
 Christianus, qui divina certitudine
 hæc se tenere profitetur; imò qui non
 rarò id ipsum quoque aliis pro con-
 cione proponit, & inculcat. Enim-
 vero

vero aut fides abjuranda est, aut mores mutandi: aut spei ad paradysum, aut actæ hætenus vitæ renunciandum est.

O magne fiderum Rex! tu fecisti potentiam in brachio tuo, & quasi omnes thesauros Sapientiæ tuæ exhaustisti, ut mihi æternam infinitæ felicitatis sedem præparares; Christus, ut illam mihi compararet, copiosos sanguinis rivos effudit; & ego hunc ipsum gloriæ thronum ob crepundia negligo! At pudet me amentiaæ meæ... Deinceps cane pejus & angue declinabo, fugiam, & averfabor, quidquid ab illa voluptatum infinitudine abducit; videlicet omne peccatum, peccandi que occasionem. Potius jam nunc statim subitanea morte è vivis me tolle, ô vitæ arbiter DEUS! quàm me finas longiori ævo attingere infelix illud momentum, quo me provides, gravi scelere immensam Amabilitatem tuam offensurum.

II. At non sufficit, solerti cura vitæ, quidquid abducit à cælo; in-
 II. Ergo ag en-
 gen-

dum est, & gentibus insuper animis etiam agen-
amplecten- *dum* est, & in praxin deducendum,
dum,
quidquid quidquid adducit ad cœlum, utut aspe-
conducit rum id ac difficile sit. Electorum
ad cœlum. gaudia sunt infinita, sunt perennia;
 ergo ut iis potiamur, arripienda sunt
 omnia illa subsidia, omnes illæ virtu-
 tes sunt exercendæ, & omnes ample-
 ctendæ asperitates, quæ tutiori tramite
 nos illuc perducunt. Id non solum
 ratio dicitur, sed etiam nostrî amor
 suadet.

Quid enim? An non sibimet ipsi
 summè infensus est, qui paratum sibi
 folium conscendere, oblatumque sibi
 regnum accipere ignavus tardat, aut
 renuit? Præcipuè cùm ille, qui pro
 tanta mercede exigitur, labor exiguus
 omnino ac facilis sit. Verum qui-
 dem est, quòd æterno divini Senatûs
 decreto *nemo coronetur, nisi qui legiti-*
mè certaverit; (a) quòd nemo *acci-*
piat coronam vitæ, nisi cùm probatus
fuerit; (b) quòdque solum *vincenti*
detur edere de ligno vitæ, quod est in
 para-

(a) 2. Tim, 2, v. 5. (b) Jac, 1, v. 12.

paradiso; (c) adeoque quod pugnandum nobis, patiendum, ac triumphandum sit, ut ascendamus in hanc gloriæ palmam, & apprehendamus fructum ejus. (d)

Nihilominus verum etiam est, quod asserit Gentium Doctor Paulus, nempe *id quod supra modum aternæ gloriæ pondus operatur in nobis, in præsentè momentaneum & leve tribulationis esse; (e)* ita quidem ut hæc ipsa parvitas laboris, quo tanta beatitas comparatur in terris, plurimum augeat felicitatem justorum in cælis. Ingenti enim solatio diffluunt animæ beatæ, dum vitæ cursum recolendo, perpéndunt, se in stadio tam brevi tempore currendo tamen bravium comprehendisse; (f) se tam modico sudore hereditatem incorruptibilem & incontaminatam & immarcescibilem acquisivisse; (g) se tam levi impendio illud cœleste drachma, illam inestimabi-

Pars III.

B b

lem

(c) Apoc. 2. v. 7.   (d) Cant. 7. v. 8.
 (e) 2. Cor. 4. v. 17.   (f) 1. Cor. 9. v. 24.
 (g) 1. Petr. 1. v. 4.

lem margaritam, illumque tam divitem thesaurum reperisse, pro quo emendo omnia esse vendenda ipse Salvator docet. (h) Nam quantumcunque impendamus conatum, semper is levis & parvus est, sive dein ille spectetur in se, sive comparetur cum susceptis pro mundo laboribus.

I. Inprimis enim labor is modicus est *in se spectatus*. Nam solummodo requiritur, ut agamus id, quod Sapientissimus æquè ac mitissimus, nostri amantissimus ac humanæ fragilitatis intimè conscius Legislator jubet secundùm illud Christi effatum: *si vis ad vitam ingredi, serva mandata*. (i) hæc autem *suave jugum* esse ac *onus leve*, eò minùs inficiari licet; cùm id ipse Servator doceat; (l) qui insuper ea omnia, ne nos eorum multitudo gravaret, ad duo solùm capita reduxit, nempe ut DEUM amemus plus quàm nos, & proximum sicuti

nos

(h) Matth. 13. v. 46. (i) Matth. 19. v. 17.
 (l) Matth. 11. v. 30.

nos. nam *in his duobus mandatis universa lex pendet & propheta.* (m)

Jam autem vos ipsos hîc judices volo, quicumque hæc legitis; edicite, an jure hoc arduum nimis ac difficile accidat, ne dicam, Christiano *verbis fidei nutrito*, (n) sed vel homini sociali vitæ assueto? O natæ amoribus mentes! ergone asperum adeò ac durum sit, incomprehensam Pulchritudinem, infinitam Amabilitatem, omniumque perfectionum individuam societatem majori charitate amplecti, stringere, ac profequi, quàm saccum stercoreum, nidum vermium, pugillum cinerum; quàm pus, paleam, nihilum? (hoc enim es, quicumque homo es) Ergone adeò grave sit, nec proximo inferre, quod tibi fieri vetas, malum? hoc, inquam, operosum quid & magnum homini, eique Christiano sit?

O Amor divine! tu hominem charitate perpetua, æterna, gratuita am-

B b 2 plexa-

(m) Matth. 22. v. 40. (n) 1. Tim. 4. v. 6.

plexaris, ac beneficiorum infinitudine cumulas; & homini (vah scelus!) homini ratione prædito, tot beneficiis prævento Te non odisse, nulla graviore noxa laceßere, totis viribus te plusquam se, etiam in proximo amare, laboriosum nimis aut omnino impossibile videatur? Ah! sola rei hujus memoria ingenuam mentem justa indignatione complet, ac luculenter demonstrat, levem esse omnem necessarium pro cælo conatum, si is secundum se spectetur.

2. Præterea labor, quo æternum gloriæ bravium acquiritur, facilis quoque & exiguus est, si *comparatur* cum iis, qui pro mundo exantlantur, sudoribus vigiliisque. Pone tibi ob oculos patremfamilias, mercatorem, advocatum, judicem, aulicum, regiumque ministrum. O quot noctes ducunt infomnes? quàm continuis vexantur curis? quàm vanis impalescunt studiis? quot suspicionibus agitantur? timoribus anguntur? anxietatibus cruciantur, ut opum aliquid aut hono-

honorum, ut dubium aliquem ac nutantem Principis favorem aucupentur. Considera infimæ fortis homines; proh! quantopere miseri pro modico lucro diu noctuque non laborant, algent, & sudant? Denique quid non molestiæ, periculi, & miseriæ lucelli spe milites & nautæ superant, tolerantque?

Componantur jam hi conatus cum illo conamine, quod pro obtinendo Cœlitum regno supremum Numen requirit: comparetur jugum mundi cum jugo Christi: conferantur præcepta regum terræ cum mandatis astro-
rum Domini; & illa hæc arduitate sua multum excedere deprehendemus. Certè si ille avarus Euclio à lethali noxa abstinendo lucrari posset divitem auri venam argenti-que gazam; si ambizioso illi aut voluptuoso homini hac eadem impensa potentis imperii thronum conscendere, aut cupito deliciarum regno potiri daretur, tali culpa sibi procul dubio interdicturi essent. Et en! hac ipsa merce thesaurorum

maximum, perennis regni solium, & quandam voluptatum immensitatem nobis acquirere possumus; & tamen de conditionis difficultate molles conquerimur; illudque abnuimus agere pro cœlo, quod alii tam promptè faciunt pro lucello.

O Superi! quis non illacrimetur tam noxiæ mortalium improbitati? *Pro modica præbenda* (pii Ascetæ lamenta sunt) *longa via curritur*; contra verò *pro vita æterna à multis vix pes semel à terra levatur.* (singula, quæso, verba suis momentis ponderentur) *Pro vana re diu noctûque fatigari non timetur*; sed *pro dolor!* pro bono incommutabili, pro præmio inestimabili, pro summo honore & gloria interminabili vel ad modicum fatigari pigritatur. (o) Pro exiguo proventu nulli labori parcitur, pro tenui pecunia etiam Acheronta moventur; pro pugillo terræ non raro lites forenses amicorum optimis intentantur; solum pro cœlo (ô vocis pondus attendatur!) pro cœlo illisquæ

(o) De imit. Christi l. 3. c. 3.

lisque sedibus æthereis nihil agitur,
& tentatur.

O Angeli pacis! impiam terricola-
rum cæcitatem deflete. En! clamat
Satanas: servite mihi, & dabo vobis
tartarum; & dæmoni servitur. Cla-
mat DEUS: amate me, & dabo vobis
paradisum; & DEUS non amatur.
Amatur mundus & caro: amantur nu-
gæ nugarum; solus amor divinus non
amatur, licet integram gaudiorum in-
finitudinem æternitatemque diligenti-
bus se promittat. Omnis pro supre-
ma felicitate conatus nimium diffici-
lis, omnis labor nimis arduus est; &
quidem illis est, queis gravissimus,
quem mundo exhibent, mancipatus
jugum suave, onus leve est.

Certè si vel trigesimam partem il-
lius conaminis, quod pro acquiren-
dis honoribus & divitiis tam faciles
exantlamus, obtinendis Beatorum de-
liciis impenderemus, magnis Ecclesiæ
Sanctis brevè accenseremur; cum mo-
dò diu noctuque laborando, vigilan-
do,

do, & sudando non nisi ligna accumulamus, augendis purgantibus flammis servitura. Et profectò ingens probrum est, Judæos plus actitare pro nummis quàm Christianos pro Numine: mundanos plus agere, ut se damnent, quàm sacros DEO ministros, ut se salvent: milites duriora subire pro laude militari, quàm subin Religiosos pro gloria cœlesti.

O mi DEUS! tu nihil intentatum relinquis, ut nos æterna felicitate bees; soli nos torpore languemus. doemon omnes adhibet artes, ut illa nos patriâ privet; soli nos securi dormimus. viam præeuntes Sancti suo exemplo suisque laureis ad sequendum nos animant, invitantque; & inertes pigri- que stertimus. pro comparanda nobis incorrupta ac immortalis corona nec pedem attollimus, nec digitum movemus.

Christus asseverat, *regnum cœlorum vim pati, & solum violentos rapere illud;*

lud; (p) & interim nos cuticulam muliebriter fovemus, omnem appetitionibus libertatem concedimus, libera sensibus fræna laxamus, omniaque commoda in victu & vestitu, in habitatione & somno semper & ubique solliciti quærimus: quidquid corpori molestum est, delicati averrucamus: ad solum nomen cilicii, abstinentiæ aut flagelli molles cohorrescimus; & tamen eodem cum Electis deliciarum torrente potari cupimus; licet sciamus, alterutro carendum esse, nempe aut gaudiis cœli aut voluptatibus terræ; cum nemo possit *delectari hic in mundo, & postea regnare cum Christo.* (q) Quis tam difformes fidei mores non excretur?

Proin ô anima! hinc stans delibera, quidque eligas, statue. Prius tamen tecum perpende, cuilibet actui, quo intellectum subdis, sensus cohibes, voluntatem frangis, appetitum refrænas, iracundiam moderaris, aut aliam

B b 5 virt-

(p) Matth. II, v. 12, (q) De imit. Christi
l. I. c. 24. n. 6.

virtutem superam exerces, novum infinitæ beatitudinis gradum respondere. Quotiescunque ergo carni blandiendo, amoris proprio indulges; quoties occasionem tibi vim inferendi tepidè negligis; toties infiniti gaudii novam æternitatem irreparabili jactura perdis. Nam (ut acutè observat Philo Hebræus) *oblectamenta vitæ præsentis furta sunt oblectationum vitæ futuræ.*

Contrà verò ponamus, te exempli causa oculos à curioso aspectu continere; & en! per hanc visûs tui coërcitionem meritis es in cœlo altiorem nunquam terminandæ felicitatis gradum. Quodque de oculis hîc dictum, idem de aliis quoque corporis sensibus animique motibus intelligas, velim. His itaque rite expensis, quid deinceps pro obtinenda beatitate æterna moliri velis, providus decerne. Nam, cum *magna adedò sit domus DEI, & tam ingens sit locus possessionis ejus;* (r) ergo nihil non agendum esse, ut ea potiamur, evidens est.

At

(r) Baruch 3. v. 24.

At forsan etiam tu cum Augustino ingemiscis : *ergone sine istis vivere poterò ? & à momento isto non mihi liceat hoc vel illud in æternum ?* (s) O bone ! non nego tibi, sed differo gaudia : Petis delicias ? bene est : expecta modicum, & in illa cœlitum patria abundabis deliciis suavitate immensis. Ambis honores ? bene est ; brevem patientiam habe, & in illo omnis magnificentiæ regno ipse DEUS tibi thronus, & corona erit. Appetis opes ? bene est ; paululum præstolare, & in illa beatorum regione nunquam defecturo ditaberis thesauro. Verbò : non nego tibi voluptates, divitias & dignitates, sed tantùm differo. Fluxis & transitoriis infinitas ac sempiternas substituo.

Et hæc tam proficua commutatio tibi gravis accidat ? An non melius est, fructus colligere maturos & uberes, licèt tardiùs ? quàm citiùs quidem, sed acerbos adhuc & paucos ? An non prudentiùs agit, qui expectat

---

(s) Confess. Lib. 8. cap. 11.

Etat autumnum, ut uvas degustet dulces, quàm qui media æstate præcoci manu immaturas decerpit? Cùm ergo hæc posterior tibi mora tam difficilis haud sit; cur solùm illa prior adeò tibi intoleranda videatur? Mirum fanè, nos solùm hoc in negotio talparum instar cæcutire, qui aliis in rebus lyncium more adeò acutè videmus.

III. *Ergo patientium est, quid auget gloriam cæli.* III. Tertiò denique nihil non *patientium* est, ut promissa cœlicolis felicitate beemur. Gloria cœlestis est infinita, est æterna. ergo pro ea obtinenda, & augenda omnia aduersa patienti animo ac libenti sunt toleranda; tum quia paradisus omnia meretur: tum quia ratio dictat, ut momentanea ac levi molestia licitemur gaudia plenitudine inexhausta, duratione interminata.

Et tamen sunt, qui nihil pro cœlo pati volunt; quibus qualibet ærumna calamitasque gravis nimiùm ac intolerabilis videtur. Ægroti ut vitam mortalem innumerisque miseriis obnoxii-

noxiam ad breve tempus producant, amarissima non rarò medicamenta ridenti ore admittunt, secari se, ac uri virili constantia patiuntur; atque chirurgis medicisque caram servitutem serviunt. Contrà hi ipsi pro comparanda sibi vita semper duratura omne asperum horrent, ac averfantur. Quis delicatam hanc timidamque focordiam non detestetur?

Audite ergo ô pusillanimes! quibus illa DEI regia adeò vilescit, audite, quid summè veridicum Numen per Gentium Doctorem Paulum enunciet, ac interposita falli nescia auctoritate sua iteratò confirmet, *non sunt condignæ*, inquit, *passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* (a)

Hujus veritatis testes numeramus omnes duodecim Apostolos, plus quàm octodecim myriades Martyrum, infinitam multitudinem Confessorum ac Virginum, denique Electorum in-

nume-

(a) Rom. 8. v. 18.

numerabilem exercitum, qui omnes nobis unanimi voce ex astris inclamant: ita est, ô mortales! *non sunt condignæ*; omnes ærumnæ & calamitates, omnes cruciatus & dolores *non sunt condignæ ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Nihil sunt, momentaneum quid & leve sunt ad æternam gloriæ pondus, quod operantur in nobis. (b) Et hoc fidei dogma est, de quo dubitare nefas est.

O quantopere modò in illo beatitudinis regno latantur Cœlites de suis per vitæ cursum exantlatis laboribus, angustiis, & angoribus. Quantopere de suis afflictationibus, & voluntariis asperitatibus modò gaudent Sancti Pœnitentes? Quanta cum lætitiâ nunc sua vincula & catastas, sua vulnera & equuleos dissuaviantur Martyres? Quo affectu sui cruciatus extremique supplicii instrumenta complectuntur Apostoli?

O beatæ ægritudines & miseriæ!
(exclamant modò insertæ fideribus animæ)

(b) 2. Cor, 4. v. 17.

mæ) ô beatæ persecutiones fortunæ-
 que naufragia ! ô millies fortunati
 mœrores, penuriæ & ludibria ! vos
 tantam nobis lætitiã peperistis : vo-
 bis debemus nostræ fortis eminentiam :
 sine vobis actum erat de nobis : vos
 scala fuistis, per quam ad hujus throni
 celsitatem eluctati sumus. Talia mo-
 dò sensa supernæ civitatis incolæ fo-
 vent. Tantum abest, ut illos nunc
 pœniteat vitam humilem, austeram,
 miseramque varias inter ærumnas &
 carnis vexationes egisse, ut potiùs im-
 mensum exultent, ac illud regii Vatis
 ingeminent : *letati sumus pro diebus,*
quibus nos humiliasti : annis, quibus
vidimus mala. (c)

Imò si in ipsis tristitiæ locus foret,
 id illos affligeret, quòd non plura pro
 paradiso eaque graviora sint passi.
 Certè stygios cruciatus lubenti animo
 sustinerent, si eis per hæc tormenta
 vel unicum majoris gloriæ gradum
 promereri daretur. Quid ? quòd ipsi
 etiam dæmones (ut aliquando ii te-
 ste

(c) Psal, 89. v. 15.

ste Cantipratano palam ex (energumeno confessi sunt) multa lubentia tartari rogos ad extremum usque iudicii diem perpassuri essent, si dein illis vel unico momento amabilissimam Numinis pulchritudinem conspiceretur.

O Christiani! ad hæc jam quæ vobis mens? ah! tandem aliquando vel ipso ab orco cœlum æstimare discamus. En! dæmones ad finem usque mundi infernos ignes promptissimi sustinerent, modò dein momento illa beatitudine perfrui possent. Et nos (vah probrum!) nihil adversi perferre volumus, ut supremum Numen æternum intueri, ac possidere possimus. Quis ad tantum sempiternæ beatitudinis contemptum non exhorrescat? Quid, obsecro, olim respondebimus Satanæ de hac vecordia nos accusaturo? quid divino Judici ob eam à nobis rationem expetituro? Certè vel Sancti fuerunt amentes, quod tanta pro paradiso tolerarint; vel nos vehementer fallimur, dum omne asperum refugimus.

mus; & tamen eadem, qua illi, forte beari cupimus.

Enimvero ô magne siderum conditor DEUS! si pro illa, quam spondes, beatitudine mandares omnia nobis bona auferri, oculos erui, manus & pedes abscindi, cutem abstrahi; si nos immanibus tormentis aut omnium morborum genere juberet cruciari, certè immodicum non exigeres; cùm illa immortalitatis regio omnia mereatur, & pro ea acquirenda nec fieri nimium, nec peti possit.

Et tamen teste Apostolo non postulas à nobis nisi *momentaneum & leve tribulationis*. (d) nam *leve* est, quidquid toleramus, si *æterno gloriæ ponderi* comparetur; *momentaneum* quoque est, quidquid perpetimur; cùm omnis annorum series æternitati collata, non nisi fugiens momentum sit. Et tamen hoc tam *leve, ac momentaneum tribulationis* nimium grave nobis molestumque accidat?

Pars III.

C c

O de-

(d) 2. Cor. 4. v. 17.

O delicatuli ! ipsum Christum oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam; (e) Christum, inquam, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus, (f) hunc oportuit pati, & quidem cruciatus diritate immanes, copia innumerabiles, varietate atroces; & vos prævaricatores, quorum iniquitates multiplicatae sunt super capillos capitis, (g) vos pro illa beatitudine superna durum quid experiri abnuitis? vos per aliam quàm regiam crucis viam illuc pervenire contenditis? At frustra mentitur iniquitas sibi. (h) Lata jam pridem sententia est: aut patiendum, aut cœlo exulandum est. Quisquis pati renuit, illuc non pertingit. nam divina lege cautum est: quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI. (i)

Ex his sequentes conclusiones naturali nexu profluunt, nempe beatissimæ illius vitæ gaudia sunt plenitudine

---

(e) Luc. 24. v. 26.   (f) 1. Petr. 2. v. 22.
 (g) Psal. 39. v. 13.   (h) Psal. 26. v. 12.
 (i) Act. 14. v. 22.

ne infirmita: sunt duratione perennia. ergo 1. *fugiendum* est, quidquid abducit à cælo. 2. ergo *agendum* est, quidquid conducit ad cælum. 3. ergo *patiendum* est, quidquid auget gloriam cæli. Proin ô anima! Thomæ à Kempis monitum secuta, *scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sustine viriliter contraria; digna est his omnibus & majoribus præliis vita aterna.* (1)

---

(1) De imit. l. 3. c. 47.

